

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים את החצי הראשון בסימן כ"ה

סימן כ"ה (עד האמצע) - השגחה פרטית

שונה מכך הוא אופן בריאת העולם, שהרי לקב"ה לא היה חומר התחלתי לעבוד איתו, קודם בריאת העולם לא

הייתה שום מציאות, לא מקום ולא זמן, והבריאה היא באופן של 'יש מאין'. בבריאה באופן כזה יש צורך ב'בעל המלאכה' (הבורא) גם לאחר הבריאה, מכיוון שה'יש' לא יכול להתקיים מעצמו ובאופן טבעי הוא שואף לחזור למקורו להיות 'אין'.

אדמו"ר הזקן מסביר שכדי לגרום לתופעה לא טבעית להמשיך להתקיים צריך לחדש אותה כל רגע מחדש. הדוגמא לכך היא מקריעת ים סוף, טבע המים הוא להיות ניגרים (לא עומדים) ובקריעת ים סוף הקב"ה העמיד את המים על ידי רוח. כיוון שעמידת המים היא היפך הטבע היה צורך שהרוח תנשב כל הלילה כדי שהמים ימשיכו לעמוד, ברגע שהרוח הייתה מפסיקה, המים היו חוזרים למצבם הטבעי.

בדומה לכך (ואף הרבה יותר מכך) היא בריאת העולם שאם פעולת הבריאה תיפסק, העולם יחזור למקורו ושורשו ויחדל מלהתקיים.

מכך משמע שהקב"ה מחיה כל פרט בבריאה, ואפילו בעפר הדומם יש חיות אלוקית. ואפילו בגויים ובעובדי עבודה זרה שעושים היפך רצון השם יש חיות אלוקית, רק שאצלם השכינה היא בגלות - הם אינם מרגישים שמקבלים את חיותם מהבורא.

אמנם החיות שהם מקבלים היא מבחינת אחרים, ולא מבחינת פנים, שכביכול הקב"ה משפיע להם חיות בלית ברירה, אך סוף כל סוף גם בהם מתלבשת חיות אלוקית.

בהמשך הפרק (שנלמד בשבוע הבא) אדמו"ר הזקן יסביר לפי זה מה הייתה כוונת הבעל שם טוב באומרו באותה תורה שהשכינה שורה גם על נוכרי.

באגרת זו עונה אדמו"ר הזקן על טענות כנגד תורה של הבעל שם טוב שהועלו על ידי המתנגדים לתורת החסידות. באותה תורה היה כתוב כי השכינה שורה גם על נוכרי והמתנגדים לא הסכימו עם כך. באגרת מסביר אדמו"ר הזקן שהעולם נברא כל רגע מחדש על ידי הקב"ה שנמצא בכל מקום והארה ממנו מתלבשת אף בגויים. בחצי הראשון של האיגרת שנלמד השבוע מסביר בעיקר בנוגע לבריאת העולם ובהמשך שנלמד בשבוע הבא עונה על הטענה כיצד אפשר לומר שהשכינה מתלבשת גם בנוכרי. באגרת עצמה לא מובאת הטענה של המתנגדים אלא רק התשובה.

בתחילה מסביר את מאמר רז"ל "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה". כל מה שקורה בעולם הוא בהנהגת וברצון הקב"ה, כעס על מאורע שלילי מעיד על חוסר אמונה בכך. אם נגרם לאדם נזק סימן שכך נגזר עליו משמיים, אמנם אותו אחד שהיה השליח להזיק לו הוא בעל בחירה ולא היה חייב להזיק, אך אם הוא לא היה עושה זאת הנזק כבר היה מגיע לאדם ממקום אחר.

גם בשעת מעשה כשמישהו מזיק לאדם אחר, הכוח שמחיה אותו ומאפשר לו להזיק הוא כוח אלוקי, כוח של הבורא, שהרי החסידות מסבירה כי הקב"ה מחיה כל נברא בעולם כל רגע מחדש.

בשער הייחוד והאמונה הסביר אדמו"ר הזקן בהרחבה את היחס בין הבורא והנבראים, שאין זה כמו בעל מלאכה שלוקח חומר ומייצר ממנו כלי (למשל צורף שלוקח גוש זהב והופך אותו לתכשיט).

ה'בעל מלאכה' לא בורא את הכלי 'יש מאין', הוא רק לוקח חומר קיים בצורה אחת ונותן לו צורה חדשה, ולכן לאחר שהוא סיים את עבודתו אין צורך יותר בבעל מלאכה, הכלי ממשיך להתקיים בעצמו.

אל תוך התניא

סימן כ"ה

צוואת הריב"ש

בדרגה כזו גבוהה שאין זה נחשב שהוא מדבר מה שהקב"ה מצווה עליו לדבר, אלא שמלכתחילה מדבר הקב"ה עצמו באמצעות גרונו של משה.

מה שכתוב בספר הגלגולים על פסוק "אשר שלט האדם באדם לרע לו"

האריז"ל מביא בספר הגלגולים את הפסוק "אשר שלט האדם באדם לרע לו" (קהלת ח, ט) ומסביר שזהו סוד גלות השכינה בתוך הקליפות, שבזמן הגלות האדם שמהקליפה שולט באדם שבקדושה, אך זה "לרע לו", על מנת שיתאפשר בירור ניצוצות הקדושה החבויים בקליפה.

גם עלה שזז הוא בהשגחה פרטית

ענין ההשגחה פרטית הוא, דלא זו בלבד דכל פרטי תנועות הנבראים למיניהם הם בהשגחה פרטית, והיא היא חיות הנברא וקיומו, אלא עוד זאת דתנועה פרטית של נברא יש לה יחס כללי לכללות כוונת הבריאה. דבצרוף ואיחוד כל הפעולות הפרטיות נשלמה כונה העליונה בסוד הבריאה כולה.

ויתבונן האדם: ומה אם תנועת עשב באה בהשגחה פרטית ונוגעת להשלמת כוונת הבריאה, מין המדבר בכלל ישראל עם קרובו בפרט על כמה וכמה.

(היום יום כ"ח מרחשוון)

התורה של הבעל שם טוב עליה מדובר באיגרת זו מופיעה בספר שנקרא 'צוואת הריב"ש' (=רבי ישראל הבעל שם טוב), אדמו"ר הזקן מדגיש בתחילת האיגרת כי לא מדובר בצוואה של הבעל שם טוב שהרי לא השאיר צוואה, כי אם בליקוט של תורותיו כפי שנרשמו על ידי התלמידים. התורה הראשונה בספר מתחילה במילים "צוואת מריב"ש עליו השלום להיות תמים בעבודתו יתברך וכו'" וכנראה שלכן נקרא כל הספר בשם צוואת הריב"ש כמו ספרים רבים שנקראים על שם המילים הראשונות שבספר.

לא להיפרד מהבעל שם טוב

אדמו"ר הזקן לא מביא באיגרת את הטענה של המתנגדים נגד אותה תורה של הבעל שם טוב, אפשר אולי לומר שלא רצה לכתוב קושיא על תורת הבעל שם טוב, אפילו לא בשם מישהו אחר, כדי לא להיפרד ממנו אפילו לרגע אחד (שיעורים בספר התניא).

שכינה מדברת מתוך גרונו של משה

האבות והנביאים וכיוצא בזה היו בבחינת מרכבה לאלוקות, כלומר שהיו בטלים ממש במציאות לקב"ה וכל מעשיהם היו רצון השם. וכמו שאמרו רז"ל לגבי משה רבנו ששכינה מדברת מתוך גרונו, כלומר שנבואתו הייתה

סימן ק"כ בצוואת הריב"ש

"ושמעתי מריב"ש עליו השלום, מפני מה נקרא עלמא דחירו, שאפילו עבד הבא לשם נעשה בן חורין.

פירוש שכל דבר הוא מהתפשטות הקב"ה על ידי מידותיו אהבה ויראה, כידוע, רק שהאהבה הוא בגלות, מלובשת בגשמיות, באישה או במאכל, וכשנותן אדם אל ליבו שזאת האהבה ומלבוש לו יתברך, וחס ושלום הוא הפשיט אותו יתברך ממלבושו, יחד חרדה גדולה בזכרו את מעשה הרעה שעשה, וייבוש וייכלם, ויאמר בליבו אם אני אוהב זאת שהיא רק אהבה שנפלה בשבירה מלובשת בטיפה סרוחה (נוסח אחר: בדבר שטות), כמה יש לי לאהוב אותו יתברך.

וכן בהתפארות וכל השאר.

וכן אם שומע אחד מדבר והוא מתפלל, יאמר למה הביאו השם הלום לדבר בתוך תפילתי, הלא כל זה בהשגחה פרטית, אך הדיבור הוא השכינה (ושרתה) השכינה בפיו של זה האדם כדי שאחזק את עצמי (נוסח אחר: שארז עצמי) לעבודה, כמה יש לי לחזק את עצמי בעובדה היא תפילה, ובפרט אם האיש המדבר הוא נוכרי או קטן, נמצא (צמצמה עצמה) כביכול השכינה באדם כזה, כמה ראוי לו לעשות בזריזות."

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חיזקיהו ז"ל
להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד